

Ca întotdeauna, suflet și can-doare : Genevva Preda

REPORTER ÎN VIAȚA TEATRALĂ

Atunci cînd o reușită ne surprinde, avem obiceiul (pe care l-aș socoti cam penibil) de a spune că a fost „o întîmplare fericită”. În ordine logică, dacă ne surprinde un eșec, îi zicem „întîmplare nefericită”. Toată lumea se spală pe miini, astfel, plasînd în context mistic ceea ce nu ne putem explica, ceea ce ne surprinde, ceea ce ne incurcă șocotelile noastre înțelepte.

În realitate, chiar în realitatea plină de surprize a artei spectacolului, acest gen de „întîmplări fericite” nu reprezintă altceva decît efectul unor acumulări care creează premisele necesare unor „întîlniri” creatoare. Turandot, la Teatrul „Ion Creangă”, s-a născut într-un astfel de context. În cele ce urmează, nu vom face altceva decît să căutăm, să urmărim și să descoperim (ca-ntr-o poveste polițistă) pe toți acei care s-au prezentat la înfîlțirea cu Gelu Colceag. Ordinea în care îi vom deconspira nu este întîmplătoare.

Povestind frumos la Teatrul „Ion Creangă”

CORNEL TODEA

Recunosc că sînt directorul acestui teatru. Recunosc că sînt amestecat în această „întîmplare fericită”, care a devenit Turandot, o premieră la care am curajul să vă invit și chiar v-am invitat. „Jocul întîmplării” i-a adus pe Colceag și Ularu la „Creangă”. E un joc favorizant pentru teatrul nostru. Și o încercare de a se forma, la „Teatrul tinerii generații”, o „societate” tînără. Adică tinerii trebuie să facă spectacolele la care trebuie să vină... tinerii.

Recunosc că acest gen de „întîlniri fericite” face parte din arta directorului teatrului. (Cornel Todea zice că a glumit, dar noi știm că el vrea să luăm în serios aserțiunea. O luăm.) Deși nu pare, eu nu trăiesc o viață întîmplătoare. Ca director de teatru, eu am un program.

Turandot? E o excepție, o întîmplare fericită. M-am hotărît ca în programul meu să mă bazez, de acum înainte, numai pe astfel de „întîmplări”. Teatrul nostru are nevoie de ele.

CARMEN MIHAELA TRIFU

Ea a realizat costumele pentru acest spectacol. Costume care „Joacă” în piesă, înseamnă ceva, spun ceva, trimit către

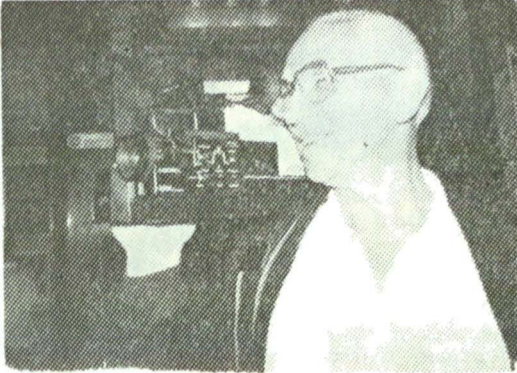
un sens superior celui de „haină”, de „costum”. Două din cele mai spectaculoase scene ale reprezentației (să nu uităm că Turandot e un basm, și basmul are nevoie de fast, de culoare, de profunzime a spațiului, de miraculos) se bazează pe... o rochie. E drept, funcțională ca un decor, expresivă ca o pictură, spectaculoasă ca un gînd nou, original. A colaborat, în acest sens, cu scenograful Nicolae Ularu, cu care se pare că se înțelege destul de bine (vezi antecedentele).

Cum a lucrat? Nu de la simplu la complex, ci invers. Treaba cea mai grea a fost „descoperirea” materialelor. O aventură care a însemnat două săptămîni de alergături pe la magazine, fabrici, prieteni, prin fosta garderobă a teatrului și chiar prin garderoba proprie. Cînd această fugă (după materiale) s-a încheiat, a început redescoperirea costumelor, în funcție de ceea ce a reușit să procure. A avut colaboratori de nădejde (pentru materiale) în „Tricotajul roșu”, „Tricodava”, „Relon-Panduri”, „Dacia” și ajutoare de zi și de noapte (pentru „transpunere”) în echipa „de aur” de la croitorie: Maria și Vasile Bănescu, Ecaterina Ionescu, Ștefan Buga.

Pentru „împlinirea” acestui efort, și-a păstrat dreptul de a face cu mîna ei toate „podoabele de cap” ale personajelor (cu excepția perucilor) — pentru că altă soluție nu avea.

Regizorul Gelu Colceag despre „Turandot“

Un director cu „tehnică hi-fi“ : Cornel Todea

Nicolae Ularu — un scenograf care merită prim-planul

Părerile spectatorilor despre munca Mihaelei Trifu poate fi sintetizată în opinia Alinei, o fetiță de 9 ani, prezentă la premieră: „I-am spus mamei că atunci când o să fiu mare o să-mi fac o rochie cu buzunare mari, în care să-i duc și pe părinții mei, care atunci vor fi bătrâni. Mama zice că sînt o fetiță rea: eu i-am spus că sînt ca prințesa Turandot, bună la sfîrșit“.

NICOLAE ULARU

Am început discuțiile cu Gelu Colceag, pentru acest spectacol, încă de acum un an. În concepția decorului am plecat de la ideea că lumea Turandotei e o lume

deformată, populată de personaje deformată. Normală e doar Turandot, pînă apare Calaf.

A trebuit creat, astfel, un spațiu închis, care să sugereze „limitele“ enunțului, ale poveștii. M-au obligat la soluții îndrăznețe și spațiul mic al scenei, și lipsa podului (la care să se evacueze părți din decor), nu în ultimul rînd nevoia de a face economii, de a simplifica manevrele, de a sugera „permanența“ unei idei.

Să nu uităm că Turandot e un basm și că „imaginele“ basmului trebuie să fie „de vis“, din altă lume, să aibă ceva inedit. Așa s-a născut colivia cu jaluzele, devenită — rînd pe rînd — sala tronului, curtea palatului, camera lui Calaf, iatac al Turandotei. Turnanta (falsă) oferă, de asemenea, două spații de joc. La fel, cele două rochii ale Turandotei — devenite „scene“ ale vieții de la curte.

Repetițiile au fost o bucurie pentru toți — s-au găsit soluții, s-a colaborat fructuos, actorii nu s-au speriat de dificultățile pe care le creau decorul și costumele.

Despre eforturile făcute pentru a procura materialele (începînd cu o pilă de ascuțit ferăstrăul și terminînd cu carbidul pentru sudură, nestrapolul și fibra de sticlă pentru turnantă) ar putea vorbi, cel mai „în temă“, Bogdan Airinei, directorul de producție, un adevărat erou anonim în acest război. Una peste alta, cred că 90% e un procent bun pentru cît a rămas (în realitatea scenei) din ceea ce am desenat (ca decor) la început.

Mulțumesc colectivului tehnic, lui Florea Tudor, Emil Popazu, Ilie Moldovan, Vasile Hîncu și celorlalți, pentru dăruirea cu care au luptat pentru cauza Turandotei.

**Marioara Sterian
se pregătește să
devină Turandot**

**Încă o secundă și sînt gata : Carmen
Mihalache**

**Aceasta-i rochia „decor“ despre
care se vorbește în reportaj...**

**Gabi Iencec așteaptă cuminte să
devină șeful gărzii**

Am jucat rolul lui Calaf în versiunea lui Dan Micu, de la Tirgu Mureș, acum 16 ani, am făcut câteva scene la I.A.T.C., cu studenții — la **Turandot** în întregime am ajuns aici, la Teatrul „Ion Creangă”, tentat de experiența teatrului pentru copii. Am citit că, prin unele părți din lume, creatorii invită copiii să le vizioneze, în avanpremieră, producțiile: în episoadele în care copiii se plictisesc se fac repede modificări. E o experiență bună. Consider copiii un senzor perfect pentru teatrul de bună calitate.

Prima datorie a regiei a constat în desenarea poveștii să se facă cât mai clar, mai limpede, mai exact. Ca să poată fi urmărit, basmul trebuie descris, într-o succesiune care să atragă, să ne ducă spre final. A doua datorie: să desenăm personajele foarte precis. A treia datorie, la care ne-am angajat: să scoatem repede spectacolul. Practic, în patru luni am dat premiera. Eu zic că și asta e o performanță.

Trupa a reacționat excelent: toți actorii s-au devotat ideii de a face un spectacol deosebit. S-a muncit frumos, liniște, în echipă.

Dacă ar fi să dau, în ordine, punctele „tari” ale acestui spectacol, ele ar fi următoarele: 1. imaginea (vizualizarea) — decor, costume 2. curgerea poveștii 3. jocul actorilor.

Și lucrul care m-a impresionat cel mai mult, pe care nu-l pot uita: atașamentul tuturor. Să vă povestesc o întâmplare, în sensul ăsta. Repetam, pe vremea ploilor de la începutul lui mai, când — deodată — apa a năvălit în holul de jos al

teatrului. Am dat năvală cu toții și două ore am muncit să nu lăsăm apa să crească, să inunde sala. Dacă noi am fi abandonat, cred că Teatrul „Ion Creangă” își închidea sala până la toamnă. Gabi Jencec făcea glume, în timp ce dădea apa afară: Turandot, crește 4 centimetri. S-a tras, după o oră, și concluzia: repetiția s-a dus pe apa sâmbetei. Era, într-adevăr, simbătă scara. Duminică aveam, toți, spectacole. Dar a venit toată lumea, dimineață, la repetiție.

Poate că povestea Turandotei, povestea dragostei care învinge, n-are nici o legătură cu episodul inundației pe care vi l-am povestit. Dar cred că are legătură cu dragostea pentru teatru, pentru lucrul bine făcut, pentru performanță, pentru ideea de lucru în echipă.

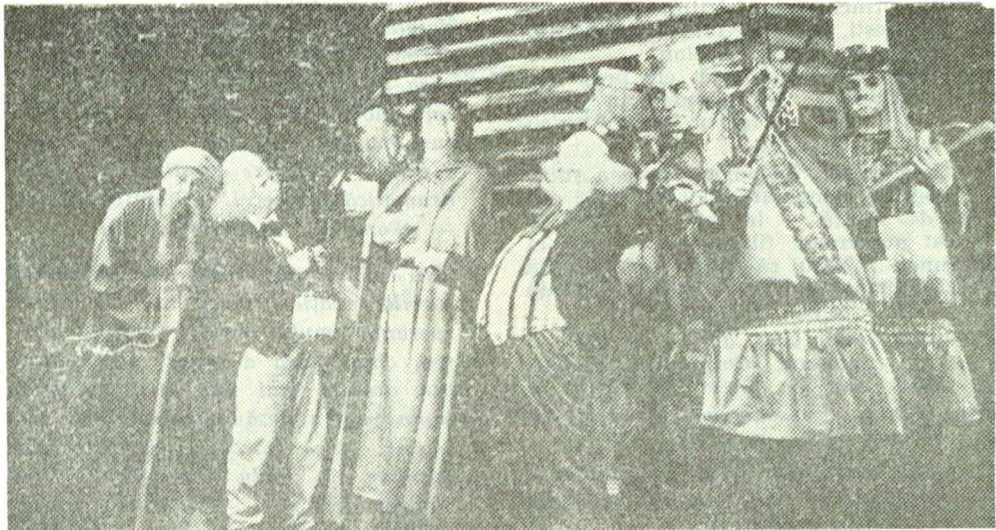
Basin pentru copii, acest spectacol îi privește pe mături, în aceeași măsură. Aici în măsura în care credem, și trebuie să credem, în consecventul efort de a cuceri un pisc, fie că e vorba de un munte, de artă, de viață, de profesie. Așa e **Turandot** — greu de atins, dar nu imposibil. Noi am încercat.

ÎN LOC DE CONCLUZII

Ieșind din sala teatrului, redescoperi Piața Amzei ca pe o lume uitată. Un băiețel își ține de mână părinții, parcă el ar fi cel care i-a adus la spectacol. Și vorbele lui, la care trag cu urechea, sînt ca o cortină care cade, minunat, pe acest final Tati, mama pină să se mărite cu tine era ca Turandot? Spune, nu era așa?

Mihai TATULICI

Fotografii de
Codruța DRĂGOESCU

Costumele de basm ale Mihăelei Trifu